

БЪЛГАРСКА НАРОДНА БАНКА

**МЕРКИ ЗА ОБРАБОТКА ПРИ ИЗВЪНРЕДНИ СИТУАЦИИ ПРИ
TARGET-BNB**

Версия 5.0

София, декември 2025 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Общи положения	4
1.1 Основание за разработка и издаване на документа	4
1.2 Утвърждаване и изменения	5
1.3 Влизане в сила	5
1.4 Информация за контакти	5
2. Взаимодействие	6
3. Основни правила при възникване на инциденти	7
3.1 Инцидент и извънредна ситуация	7
3.2 Мерки за непрекъсваемост на бизнес процесите	8
3.3 Комуникация при инциденти, свързани с нормалното функциониране на TARGET (CLM,RTGS,T2S DCA и TIPS DCA сметките)	9
4. Процедура при отпадане (повреда) при CLM и RTGS	11
4.1 Процедури при отпадане на CLM и/или RTGS	11
4.2 Прехвърляне на работата между две места в един регион (вътрешно-регионално прехвърляне)	11
4.3 Прехвърляне на работата между двата региона (между-регионално прехвърляне)	12
4.3.1 Общи положения	12
4.3.2 Възстановяване при междурегионално прехвърляне	12
4.4 Обработка на плащания при извънредна ситуация с използване на функционалността за извънредни ситуации	14
4.4.1 Активиране на функционалността за извънредни ситуации	14
4.4.2 Платежен процес във функционалността за извънредни ситуации	17
4.5 Отлагане на края на работното време (удължаване обработката през деня за RTGS и CLM)	20
5. Отпадане /повреда/ при БНБ	20
6. Отпадане (повреда) при участник титуляр на DCA сметка в TARGET-BNB	21
6.1 Изпълнение на плащания от участника чрез RTGS GUI	21
6.2 Плащания, наредени от БНБ от името на отпаднал участник - титуляр на RTGS DCA сметка към други участници	23
6.2.1 Въвеждане на плащане от БНБ от името на отпадналия участник през RTGS GUI (поле по поле)	23
6.2.2. Въвеждане на плащане от БНБ от името на отпадналия участник през RTGS GUI чрез функционалността за A2A file upload	25
6.3 Извършване от БНБ на други операции от името на отпаднал участник	26
7. Отпадане /повреда/ на спомагателна система в RTGS	27

8. Отпадане на доставчик на мрежови услуги	28
9. Отпадане на титуляр на TIPS DCA или TIPS спомагателна система.....	28
9.1. Отпадане на титуляр на TIPS DCA.....	29
9.2. Отпадане на TIPS спомагателна система	30

Забележка: Всички часове са в местно време (EET)

1. Общи положения

1.1 Основание за разработка и издаване на документа

Настоящите Мерки за обработка при извънредни ситуации при TARGET-BNB (Мерките) са разработени на основание на т. 1.1, буква а) от Допълнение IV от Правила за работа на системния компонент TARGET-BNB и са в съответствие с документа “Information Guide for TARGET Participants”, приет от Съвета по пазарна инфраструктура към ЕЦБ. Мерките се прилагат от служителите в Националното бюро за услуги на TARGET и от участниците в TARGET-BNB, които са титуляри на MCA, RTGS DCA, T2S DCA и TIPS DCA сметки, и от спомагателните системи в TARGET-BNB.

Мерките обхващат следните TARGET компоненти и услуги² :

- RTGS (Real-Time Gross Settlement) обхваща сетълмента в реално време на клиентски плащания от типа pacs.008 и междубанкови плащания от типа pacs.009, искания за възстановяване на преводи, възстановяване на преводи, както и файлове на спомагателни системи;
- CLM (Central Liquidity Management) обработва операции на участниците с централната банка, както и плащания, свързани с таксуването на участниците и спомагателните системи;
- CRDM (Common Reference Data Management) – е компонентът, в който се въвеждат, коригират и съхраняват статичните данни на участниците, техните конфигурации, права и потребители;
- Функционалността за извънредни ситуации (ECONS II) извършва сетълмент на плащания и файлове на спомагателни системи, в случаите когато компонентите RTGS и/или CLM не са налични.
- TIPS (TARGET Instant Payment Settlement) – обхваща сетълмента на клиентски плащания, които доставчиците на платежни услуги предлагат на своите клиенти в реално време без прекъсване на принципа 24/7/365, независимо от работното време на отделните банки.

Мерките обхващат и TARGET2-Securities (T2S) по отношение на функционалностите, свързани с T2S DCA сметките на участниците.

² Съгласно документацията на системата ESMIG, CRDM, CLM, RTGS, BILL, ECONS II, DWH са компоненти

Неразделна част от Мерките са:

- Приложение 1 – Искане за активиране на функционалността в RTGS GUI на TARGET за нареждане на плащания при извънредна ситуация при участник;
- Приложение 2 – Искане за инициране от БНБ на плащания през RTGS GUI от името на отпаднал участник в TARGET (mandated payments);
- Приложение 3 – Въвеждане на плащане от БНБ от името на отпадналия участник през RTGS GUI чрез функционалността за A2A file upload;
- Приложение 4 - Изпълнение на операция през RTGS/CLM/T2S/TIPS GUI от името на отпаднал участник;
- Приложение 5 - Изпълнение на операция през CRDM GUI от името на отпаднал участник (в т.ч. и спомагателна система);
- Приложение 6 – Изпълнение/одобрение на плащане през функционалността за извънредни ситуации (ECONS II) от името на участник;
- Допълнение I – Процедури за обработка при извънредни ситуации, свързани със сетълмента в TARGET на нареждания за превод от спомагателна система БИСЕРА;
- Допълнение II - Процедури за обработка при извънредни ситуации, свързани със сетълмента в TARGET на нареждания за превод от спомагателна система БОРИКА

1.2 Утвърждаване и изменения

Този документ се утвърждава и изменя от Подуправителя на БНБ, ръководещ Управление „Банково”.

1.3 Влизане в сила

Настоящите правила влизат в сила от 01.01.2026 г. и отменят Мерки за обработка при извънредни ситуации при TARGET2-BNB с № БНБ-143754/12.11.2024.

1.4 Информация за контакти

Национално бюро за услуги на TARGET

отдел „Платежни системи в евро”

Дирекция „Платежни системи и ЗМР”

Тел. +359 2 9145 769/770/773/774

E-mail: bg-settlement@bnbank.org

2. Взаимодействие

БНБ е отговорна за бизнес отношенията с участниците³ в системния компонент, който оперира – TARGET-BNB.

При необходимост от оказване на съдействие при работа с TARGET, участниците в TARGET-BNB се обръщат към Националното бюро за услуги на TARGET-BNB в БНБ. Националното бюро за услуги оказва съдействие и при работа с T2S по отношение на функционалностите, свързани с T2S DCA сметките на участниците.

Националното бюро за услуги оказва съдействие от 8 ч. до 19.30 ч. съгласно работните дни на TARGET, както са описани в Допълнение V от Правила за работа на системния компонент TARGET-BNB.

Всяка централна банка в TARGET има сетълмент мениджъри за TARGET услугите, в т.ч. и T2S, които са отговорни за управлението, наблюдението и комуникацията със сетълмент мениджърите от други системни компоненти. Сетълмент мениджърите се свързват чрез телеконферентен разговор. Освен сетълмент мениджъри, всяка централна банка има поне един мениджър по извънредни ситуации за TARGET услугите, в т.ч. и T2S, който е отговорен за вземане на решение в извънредни ситуации, засягащи функционирането на TARGET вкл. утвърждаване на официална комуникация към пазара.

Националните централни банки от ниво 3 (НЦБ от ниво 3) изпълняват дейности по поддържане на оперативните, технически и функционални услуги като T2 Service Desk за компонентите RTGS и CLM, както и функционалността за извънредни ситуации (ECONS II) при нейното активиране, T2S Service desk за T2S и TIPS Service desk за услугата TIPS.

ЕЦБ поддържа TARGET Координационно бюро , което се представлява от координатор на TARGET услугите, както и T2S Координационно бюро, което се представлява от T2S координатор . Те ръководят телеконферентните разговори на сетълмент мениджърите в TARGET или T2S. При извънредни ситуации телеконференцията се ръководи от мениджъра по извънредни ситуации на ЕЦБ за TARGET или T2S.

³ Съгласно Правила за работа на системния компонент TARGET-BNB „участник“ (participant) е:
а) лице, което има поне една основна парична сметка (MCA) и освен това може да има една или повече специални парични сметки (DCA); или б) спомагателна система (AS);

3. Основни правила при възникване на инциденти

3.1 Инцидент и извънредна ситуация

Инцидентът е непланирано прекъсване или влошаване на качеството на договорена услуга, което не е част от стандартния работен процес, чието въздействие може да се прояви веднага или след определено време.

Задължение на участниците, включително и спомагателните системи, е да създадат организация и процедури за своевременно преодоляване на възникнали инциденти във вътрешните си системи/комуникационни платформи, както и стриктно да наблюдават за проблеми свързани с информационната сигурност, засягащата конфиденциалността и интегритета както при тях самите, така и при доставчици – трети страни.

С оглед управлението на риска при информационната сигурност, участниците имат задължението да извършват и регулярна реконсиляция на потребителите с достъп до системата TARGET.

В тази връзка, при възникване на съмнение за такива проблеми, са задължени да докладват по най-бързия възможен начин на Националното бюро за услуги “TARGET-BNB“ по с цел минимизиране на риска и предпазване от разпространението му. Извънредната ситуация е свързана с изпълнението на ограничени бизнес операции в случай на отпадане. При извънредна ситуация в TARGET се обработват само системно важни плащания.

В зависимост от нивото и обхвата на самия инцидент, се дефинират пет сценария, като всеки от тях е свързан с различни дейности, обмен на информация и варианти за вземане на решение:

Сценарий 1 – Инцидент, засягащ всички TARGET компоненти и приложения (RTGS, CLM, TIPS, T2S, DWH, ESMIG, BILL, BDM);

Сценарий 2 – Инцидент, засягащ един или повече TARGET компоненти (RTGS, CLM, TIPS, T2S) или общите компоненти (CRDM, BILL, BDM, ESMIG);

Сценарий 3 – Инцидент, засягащ една или повече централни банки в TARGET;

Сценарий 4 – Инцидент, засягащ TARGET участници и спомагателни системи;

Сценарий 5 – Инцидент, засягащ доставчиците на мрежови услуги.

3.2 Мерки за непрекъсваемост на бизнес процесите

Инциденти в TARGET, свързани с RTGS/CLM

TARGET прилага следните основни мерки за непрекъсваемост на бизнес процесите и обработката при извънредни ситуации за RTGS и CLM компонентите:

- преместване на дейността на TARGET на друго място (в рамките на същия регион или към друг регион), както е описано в т.4.1.2.5 в Part II от TARGET InfoGuide for TARGET participants;
- промяна на работния график за сетълмент в компонентите CLM и RTGS, както е описано в т.4.1.2.1 от Part II на TARGET InfoGuide for TARGET participants ; и
- обработка при извънредни ситуации на много критични и критични плащания (активиране на функционалността за извънредни ситуации) – т.4.1.2.4 от Part II TARGET InfoGuide for TARGET participants;

В допълнение към гореописаните мерки, при възникнали инциденти и с оглед възстановяване нормалното функциониране на системата, може да се приложат и следните дейности в съответствие с т.4.1.1., 4.1.2.10 и 4.1.2.11 от Part II на TARGET InfoGuide for TARGET participants:

- активиране на функционалността за резервни плащания в RTGS;
- въвеждане на файлове на спомагателни системи през интерфейса на RTGS;
- активиране на незадължителен прозорец за поддръжка;
- при необходимост, оказване на интервенция от последно ниво от T2 Service Desk.

Инциденти в T2S

Инциденти в T2S, свързани със сетълмента на ценни книжа и които не оказват влияние върху функционалностите, свързани с T2S DCA сметките и не водят до промяна в работния график за сетълмент в компонентите CLM и RTGS, не влизат в обхвата на дейностите на Националното бюро за услуги на TARGET-BNB.

Инциденти в TIPS, свързани със сетълмента на незабавни плащания – TIPS архитектурата е базирана на три места, които работят непрекъснато и успоредно, като данните се прехвърлят своевременно и на трите места.

При съществен инцидент, който засяга дадена страна, процесите за обработка на незабавни плащания се прехвърлят автоматично върху останалите две страни, без прекъсване на услугата и необходимост от реконсiliaция.

В случай че участник в TIPS или инструктираща страна идентифицират проблем в TIPS, те винаги се обръщат към Националното бюро за услуги на TARGET-BNB, което е основната точка за контакт по отношение на TARGET услугите, в т.ч. и TIPS. В случай на възникване на технически проблем с комуникацията и връзката с TIPS в неработно време, инструктираща страна може да обменя информация директно с TIPS Service Desk, като копира Националното бюро за услуги на TARGET-BNB.

3.3 Комуникация при инциденти, свързани с нормалното функциониране на TARGET (CLM,RTGS,T2S DCA и TIPS DCA сметките)

В случай че участник или спомагателна система забележи нарушаване на нормалното функциониране на системата или наличието на проблем, който може да доведе до такова нарушаване, той уведомява незабавно Националното бюро за услуги по телефон или електронна поща.

При възникнал инцидент, свързан с нормалното функциониране на TARGET CLM,RTGS, TIPS и T2S DCA сметките, който засяга всички участници, Националното бюро за услуги в БНБ информира участниците и спомагателните системи в TARGET-BNB по електронна поща, като копира публикуваната информация от интернет страницата на ЕЦБ и при необходимост уведомява участниците в TARGET-BNB за приложимите за тях процедури съгласно настоящия документ.

Ако инцидентът засяга нормалната обработка на плащания в RTGS и/или CLM както и общите компоненти и е възникнал след 19.30 часа, но не е разрешен до 8 ч., Националното бюро за услуги уведомява участниците и спомагателните системи по електронна поща при първа възможност.

Информацията за възникнали инциденти в TARGET обхваща:

- описание на събитието;
- очакваното забавяне на обработката (ако е известно);
- информация за взетите вече мерки; и
- указание към участниците и очаквана продължителност (ако е възможно).
- датата и часа на съобщението и кога ще бъде направена актуализация.

При възникване на инцидент в T2/2S/TIPS, информация за него ще бъде отразена на официалната страница на ЕЦБ. В случай че участниците (вкл. спомагателни системи) и инструктиращите страни желаят да получават информация за функционирането на TIPS и извън работно време, те могат да използват услугата TIPS email notification tool, която предвижда своевременна комуникация (24/7) по имейл при инциденти в TIPS, засягащи

обработката на незабавните плащания, както и при временно спиране/извънредно прекратяване на TIPS сметка или TIPS участник. Заинтересованото лице подава общ (групов) имейл адрес и информацията се въвежда от БНБ в CRDM, като в Information Guide for TARGET participants Part 1 – Fundamentals, т. 2.3 е описана подробно процедурата за използване на тази услуга.

При инциденти, които са извън работното време, участниците, достижими страни, инструктиращи страни са информирани чрез TIPS email notification tool, ако са се регистрирали за тази услуга.

Работно време на TIPS

Услугата TIPS е налична на принципа 24/7/365 без планирани прекъсвания и периоди на техническа поддръжка. Работният ден в TIPS стартира веднага след края на фазата CLM RTS, т.е след 19:00 часа при нормални обстоятелства. В случаите, в които се налага въвеждането на промени, които не могат да се извършат без преустановяване на услугата за определено време, Националното бюро за услуги на TARGET-BNB уведомява участниците за предвидените действия възможно най-рано. Участниците препращат получената информация към своите достижими страни/инструктиращи страни.

С оглед работното време на другите услуги и процесите по приключване на бизнес деня при тях, в случаите, в които не е предвидено активиране на прозорец на поддръжка, ликвидни трансфери не са възможни в следните времеви интервали:

- От 18:45 ч. до 21:00 ч. - между TIPS и T2S
- От 19:00 ч. до 20:30 ч. - между TIPS и CLM /RTGS

В случай на активиране на незадължителен прозорец на поддръжка на услугите CLM/RTGS/T2S от 04:00 до 06:00 ч. в съответствие с работния график на TARGET, се преустановяват ликвидните трансфери между TIPS и CLM/RTGS/T2S.

В случай на активиране на задължителен прозорец на поддръжка на услугите CLM/RTGS/T2S в съответствие с работния график на TARGET (от 03:30 в събота до 03:30 понеделник, както и в почивните дни по график на T2 и T2S), се преустановяват ликвидните трансфери между TIPS и CLM/RTGS/T2S.

При активиране на незадължителен и задължителен прозорец на поддръжка на услугите CLM/RTGS/T2S не се засяга обработката на незабавни плащания в TIPS, исканията за възстановяване в TIPS, промяна в данните в CRDM, запитванията към TIPS GUI, както и

вътрешните ликвидни трансфери в рамките на TIPS (между TIPS DCA и TIPS техническата сметка на спомагателната система).

4. Процедура при отпадане (повреда) при CLM и RTGS

При възникване на повреда в RTGS/CLM, БНБ уведомява незабавно участниците в TARGET-BNB чрез електронна поща и съобщение в GUI. Ако повреда настъпи между 19.30 ч. и 08.00 ч., БНБ уведомява участниците при първа възможност.

4.1 Процедури при отпадане на CLM и/или RTGS

Техническата инфраструктура на CLM и/или RTGS се основава на поддържането на два региона и две места във всеки един от регионите.

Между двете места във всеки регион се извършва синхронизирано копиране на базата данни, докато между двата региона се извършва асинхронизирано копиране на базата данни с отклонение във времето до две минути.

В зависимост от вида на повреда, нейната продължителност, момента на възникването ѝ и други фактори, може да се вземе решение за прехвърляне на работата към другото място в региона или към другия регион.

При възникване на повреда в CLM и/или RTGS по време на обработката през деня се изпълняват следните процедури за отстраняването ѝ:

- опит за разрешаване на проблема;
- преместване на дейността на CLM и RTGS на друго място или друг регион;
- отлагане на приключването (удължаване обработката през деня);
- активиране на функционалността за извънредни ситуации и обработка на много критични и критични плащания.

4.2 Прехвърляне на работата между две места в един регион (вътрешно-регионално прехвърляне)

Поради синхронизираното копиране на базата данни при прехвърляне на работата между две места в един регион участниците не трябва да правят реконсiliaция.

Вътрешно-регионално прехвърляне се извършва от T2 Service desk в рамките на един час след вземането на решение за прехвърляне на работата към другото място.

При вземане на решение за вътрешно-регионално прехвърляне, БНБ уведомява участниците и операторите на спомагателните системи по електронна поща, като

предоставя допълнителна информация дали могат да изпращат съобщения към RTGS по време на прехвърлянето. По време на прехвърлянето достъпът до GUI е временно спрян.

4.3 Прехвърляне на работата между двата региона (между-регионално прехвърляне)

4.3.1 Общи положения

Прехвърляне на работата между два региона се налага при регионално прекъсване в транспортната, телекомуникационната, захранващата или друга критична инфраструктура в дадено населено място или географски регион, в резултат на което отпада единият регион. При вземане на решение за вътрешно-регионално прехвърляне, БНБ уведомява участниците и операторите на спомагателните системи по електронна поща. По време на прехвърлянето достъпът до GUI е временно спрян.

Прехвърлянето на работата към другия регион се извършва по установена от НЦБ от ниво 3 процедура, в рамките на 2 часа от вземането на решението, в която се включва времето за възстановяване и реконсиляция на липсващия трафик, ако има загуба на данни. По време на прехвърлянето участниците следва да преустановят изпращането на съобщения/файлове.

При между-регионално прехвърляне има вероятност от загуба на данни, само ако двете места на региона отпаднат по едно и също време. В този случай се извършва реконсиляция на липсващите операции и възстановяване на базата данни, описано по-долу.

4.3.2 Възстановяване при междурегионално прехвърляне

Процесът по възстановяване на работата във втория регион се налага, само ако двете места на региона отпаднат по едно и също време, в резултат на което има загуба на данни. Целта е да се гарантира, че всички съобщения, обработени в отпадналия регион са записани и в другия регион. За да се идентифицира липсващият трафик, всички съобщения, обработени в отпадналия регион две минути преди извънредната ситуация, се възстановяват и сравняват с прехвърлените в регион 2.

Липсващите съобщения могат да бъдат:

- InterAct/FileAct съобщения излъчени от банки, централни банки и спомагателни системи;
- ликвидни трансфери в рамките на един компонент, както и
- ликвидни трансфери между различни компоненти.

Възстановяване на ликвидни трансфери:

- ликвидни трансфери от MCA/RTGS DCA сметки към T2S/TIPS DCA сметки, които са обработени от T2S/TIPS и CLM и RTGS (регион 1), но не са обработени от CLM и RTGS (регион 2) след прехвърлянето – спазва се процедурата, описана в TARGET InfoGuide (Part II, т. 1.2.5).

В случаите, когато е установено, че има нареждания за прехвърляне на ликвидност от MCA/RTGS DCA сметка в TARGET-BNB към T2S/TIPS, които са обработени от първия регион, но няма информация за тях във втория регион в CLM и RTGS, съответно не са отразени по сметката на участника във втория регион на TARGET, Националното бюро за услуги на TARGET-BNB уведомява съответния участник, като предоставя допълнителна информация относно липсващата транзакция. Титулярят на MCA/RTGS сметката следва да даде писмено разрешение на БНБ да задължи MCA/RTGS DCA сметката му със сумата на нареждането за прехвърляне на ликвидност срещу заверяване на съответната транзитна сметка на ЕЦБ.

След получено разрешение, Националното бюро за услуги изпълнява ликвиден трансфер от името на участника.

- ликвидни трансфери от T2S/TIPS DCA сметки към MCA/RTGS DCA сметки, които са обработени от T2S/TIPS и CLM и RTGS (регион 1), но не са обработени от CLM и RTGS (регион 2) след прехвърлянето.

В случаите когато е установено, че има нареждания за прехвърляне на ликвидност от T2S/TIPS към MCA/RTGS DCA сметка в TARGET-BNB, които са обработени от първия регион, но няма информация за тях във втория регион в CLM и RTGS, съответно не са отразени по сметката на участника във втория регион на TARGET, Националното бюро за услуги на TARGET-BNB уведомява съответния участник, като предоставя допълнителна информация, относно липсващата транзакция. Централната банка на титуляря на T2S/TIPS специалната парична сметка предприема мерки за повторното изпращане на нареждането за прехвърляне на ликвидност. След иниципиране на повторно прехвърляне на ликвидност от T2S/TIPS специалната парична сметка към MCA/RTGS DCA сметката (изпратено от централната банка на титуляря на специалната парична сметка), титулярят на MCA/RTGS DCA сметката ще получи повторно уведомление за кредит, което следва да игнорира.

- ликвидни трансфери между MCA и RTGS DCA сметки, които са обработени от CLM и RTGS (регион 1), но не са обработени от CLM и RTGS (регион 2) след прехвърлянето.

В случаите когато е установено, че има нареждания за прехвърляне на ликвидност между MCA и RTGS DCA сметки в TARGET-BNB, които са обработени от първия регион, но няма информация за тях във втория регион, Националното бюро за услуги на TARGET-BNB уведомява засегнатия участник, като предоставя допълнителна информация, относно липсващата транзакция. Титулярят на сметката следва да даде писмено разрешение на БНБ да задължи RTGS DCA/MCA сметката му със сумата на нареждането за прехвърляне на ликвидност срещу заверяване на RTGS/CLM транзитната сметка на ЕЦБ. След получено разрешение, Националното бюро за услуги изпълнява ликвиден трансфер от името на участника, след което ЕЦБ прехвърля ликвидността от своята транзитна сметка към съответния титуляр.

4.4 Обработка на плащания при извънредна ситуация с използване на функционалността за извънредни ситуации.

4.4.1 Активиране на функционалността за извънредни ситуации

Функционалността за извънредни ситуации (ECONS II) се активира при технически проблем в RTGS/CLM, в резултат на който не могат да се изпълняват плащания в RTGS/CLM.

При активирането на ECONS II, същият заменя едновременно RTGS и CLM.

Всички титуляри на RTGS DCA сметки и всички спомагателни системи достъпват директно ECONS II. При активиране на ECONS II се обработват предимно (много) критични плащания с оглед избягване на системен риск. Поради техническите и оперативни ограничения по отношение на обемите, броя на плащанията във функционалността за извънредни ситуации следва да остане ограничен. След стартирането на процедурата за обработка при извънредни ситуации участниците се уведомяват от Националното бюро за услуги по електронна поща за взетото решение за активиране на функционалността за извънредни ситуации, както и за категориите плащания, които могат да се обработват към момента. Категориите плащания, които са обект на обработка при извънредна ситуация при активиране на ECONS II са описани в т. 4.1.2.4.3 от PART II на TARGET InfoGuide. При деактивиране на функционалността

за извънредни ситуации Националното бюро за услуги уведомява участниците по електронна поща.

В ECONS II се обработват и файлове на спомагателни системи (процедура за сетълмент А от Правилата за работа на системния компонент TARGET-BNB). Относно спомагателни системи, с „процедура за сетълмент Е“ от Правилата за работа на системния компонент TARGET-BNB, се предвижда файлът да се въведе като плащане, т.е. прехвърляне на ликвидност между сметките на банките по сетълмента.

БНБ открива и води сметки в ECONS II за всички участници с MCA сметки. В допълнение, БНБ открива и води технически сметки в ECONS II за спомагателни системи, чиито файлове ще се обработват с „процедура за сетълмент А“.

Операторите на спомагателните системи имат директен достъп до ECONS II за наблюдение на изпълнени от Националното бюро за услуги файлове с платежни инструкции за обработка от ECONS II, но нямат възможност сами да подават файлове с платежни инструкции за обработка от ECONS II.

Файловете на спомагателните системи се подават към ECONS II чрез Националното бюро за услуги TARGET-BNB съгласно утвърдена процедура. Служителите от Националното бюро за услуги в БНБ имат директен достъп до ECONS II и могат да въвеждат плащания от името на участниците и файлове на спомагателни системи.

При активиране на функционалността началното салдо по ECONS сметките на участниците е 0. Участниците, които не са контрагенти на БНБ по операции на парична политика, разчитат единствено на входящи плащания в ECONS II за набавяне на ликвидност. Участниците, които са контрагенти на БНБ по операции на парична политика, могат да получат ликвидност по сметките си в ECONS II както е описано по-долу.

- При активирането на функционалността участниците, които са контрагенти на БНБ по операции на паричната политика получават автоматично ликвидност по сметките си в ECONS II под формата на кредит от БНБ в размер на определена от тях и целево блокирана в ECMS сума на обезпечение. Блокирането на обезпечение в ECMS се извършва чрез функционалността „Credit Freezing“ тип „ECON“ преди активиране на извънредната ситуация.

- По време на извънредната ситуация, докато функционалността е активна, участниците, които са контрагенти на БНБ по операции на паричната политика,

могат да получат ликвидност по сметките си в ECONS II под формата на кредит от БНБ чрез блокиране на обезпечение. Блокирането се извършва чрез функционалността „Credit Freezing“ тип „ECON“. Ликвидността се предоставя автоматично, веднага след блокиране на обезпечението. По време на извънредната ситуация, участниците, които са контрагенти на БНБ по операции на паричната политика могат да увеличават многократно размера на блокираното обезпечение до размера на свободното (неблокирано за други цели) обезпечение. Блокирано за ECONS II цели обезпечение не може да бъде отблокирано преди да приключи извънредната ситуация.

След приключване на извънредната ситуация и възстановяване работата на CLM, сумата на получения кредит се възстановява, чрез дебитиране на MCA сметката на участника от БНБ. Участникът следва да осигури необходимата наличност по сметката си своевременно.

Ако участникът е титуляр на MCA сметка и няма директен достъп до ECONS II или е титуляр на RTGS DCA сметка и временно няма достъп до ECONS II по технически причини, той може да инструктира БНБ да въведе плащането в ECONS II, както и да получи информация за салдото по ECONS II сметката си и извършените трансакции от БНБ. В случай че участникът има директен достъп до ECONS II, той може да въведе плащане през ECONS II, ако е взето решение за обработка на съответния вид плащане спрямо неговата критичност. С предимство се изпълняват първо много критичните плащания съгласно класификацията по-долу. След изпълнението на всички много критични плащания в TARGET, може да се вземе решение за стартирането на обработката на критични плащания. Националното бюро за услуги одобрява или отхвърля за изпълнение въведеното от участника плащане в ECONS II в зависимост от неговата критичност. С оглед намаляване общия брой извънредни плащания, обработени през ECONS II, се препоръчва участникът да дава за обработка плащания в ECONS II след предварително групиране на плащанията към съответния получател.

Обработка на (много) критични плащания от функционалността за извънредни ситуации

Следните плащания се считат за „много критични“ и тяхната обработка от ECONS II е задължителна:

- плащания, свързани със CLS Bank International;

- искане за предоставяне на допълнително обезпечение на централен съконтрагент.

Критични плащания са всички плащания, чието изпълнение в рамките на деня (но не и в конкретен момент) е необходимо, за да се избегне системен риск, а именно:

- плащания, свързани с други системно важни платежни системи (EURO1, STEP2-T, STET, Mastercard);
- ликвидни трансфери от функционалността за извънредни ситуации към T2S или TIPS, доколкото ликвидни трансфери не могат да се извършват между ECONS II и T2S при наличие на технически проблем в T2S;
- входящи плащания и плащания, преразпределящи ликвидност в евро зоната, които са необходими за изпълнението на много критичните и критичните плащания.

Други плащания също биха могли да се обработят при следните условия:

- участникът има достатъчно средства по сметката си във функционалността за извънредни ситуации;
- обработката им няма да засегне обработката на (много) критичните плащания.

Критичността на плащанията може да се промени в зависимост от продължителността на инцидента. Възможно е да се вземе решение за обработка и на други критични плащания, които не са изрично упоменати в дефиницията за (много) критични плащания като плащания, свързани с правни и правителствени регулаторни задължения, които биха предизвикали значим ефект в случай на неизпълнение.

Националното бюро за услуги на TARGET-BNB уведомява участниците за категориите плащания, които могат да се обработят в ECONS II към текущия момент.

4.4.2 Платежен процес във функционалността за извънредни ситуации

Плащанията на участници в TARGET-BNB, които имат директен достъп до ECONS II, се въвеждат от самите участници и при наличие на достатъчно ликвидност се сетлират само след одобряването им от БНБ. Плащанията представляват само прехвърляне на ликвидност и не съдържат информацията, която се пренася със съобщения от типа расс.008/009. Участниците, които имат директен достъп до ECONS II, имат възможност да въвеждат плащания за одобрение, да наблюдават ликвидността по сметката си, както и да изтеглят отчет по сметка в U2A режим, в случай че функционалността е активна за повече от 1 работен ден.

Плащанията на участниците се одобряват или се въвеждат ръчно от БНБ, след като участникът е представил в БНБ попълнена форма за одобрение/изпълнение на плащане през функционалността за извънредни ситуации – Приложение №6, която се регистрира в деловодството на БНБ до 17 ч., но не по-късно от един час преди затварянето на функционалността. Формата може да бъде изпратена по факс (980 10 12 и 980 24 25), чрез електронната поща на FinNet портала на БНБ или до електронната поща на деловодството (BNB-delovodstvo@bnbank.org) с копие BG-SETTLEMENT@bnbank.org. Формата трябва да бъде попълнена електронно и подписана от упълномощен служител на участника, който има право да се разпорежда със средствата по сметките на участника в TARGET и чийто спесимен на подпис е предоставен предварително на Националното бюро за услуги. Оригиналят на формата следва да се предостави в деловодството на БНБ без излишно забавяне не по-късно от следващия работен ден. При въвеждане/одобряване на плащания от БНБ в ECONS II се вземат предвид критериите за критичност, описани в т. 4.4 от настоящия документи и т. 4.1.2.4.3 от Part II на TARGET InfoGuide.

Докато функционалността е активна, не се изпращат съобщения към RTGS/CLM. В ECONS II не се извършва проверка за двойно въвеждане на плащанията. Ако има нареждания за превод, подадени до TARGET (RTGS компонента), но не са обработени поради възникнала извънредна ситуация, и същите нареждания за превод се изпратят през ECONS II, те ще бъдат обработени. В тези случаи участниците носят риска от двойната обработка.

4.4.3. Прехвърляне на ликвидност между собствени сметки на участници в ECONS II и TIPS

Ликвидни трансфери между ECONS II и TIPS могат да се извършват след активиране на допълнителна функционалност от TIPS Сервизно бюро по искане на мениджърите за извънредни ситуации, за което участниците ще бъдат уведомени от Националното бюро за услуги на TARGET-BNB.

Директни ликвидни трансфери между ECONS II и TIPS не са възможни и те се извършват индиректно с участието на транзитните сметки на ЕЦБ в TIPS и ECONS II.

Операциите се изпълняват на два етапа – в TIPS и в ECONS II, след потвърждение от Националното бюро за услуги, че е активирана допълнителната функционалност от TIPS Сервизното бюро.

При прехвърляне на средства от ECONS II към TIPS DCA, участникът подава до Националното бюро за услуги TARGET- BNB искане за прехвърляне на ликвидност от ECONS II към TIPS DCA сметката му (Приложение 6 – Изпълнение/одобрение през функционалността за извънредни ситуации (ECONS II) от името на участник).

При прехвърляне на средства от TIPS DCA към ECONS II, участникът подава до Националното бюро за услуги на TARGET- BNB искане за прехвърляне на ликвидност от TIPS DCA към ECONS II сметката му (Приложение 4- Изпълнение на операция през RTGS/CLM/T2S/TIPS GUI от името на отпаднал участник).

Формите се предоставят за входиране в БНБ, като същите могат да бъдат изпратени и по факс (980 10 12 и копие до 980 24 25), по електронната поща на FinNet портала на БНБ или по електронна поща до Деловодството на БНБ на BNB-delovodstvo@bnbank.org с копие до bg-settlement@bnbank.org.

Формите трябва да бъдат попълнени електронно и подписани от упълномощен служител на участника, който има право да се разпорежда със средствата по сметките му в TARGET и чийто спесимен на подпис е предоставен предварително на Националното бюро за услуги. Срещу всяка операция е необходим подпис на този служител. Формите може да са подписани с КУКЕП.

След потвърждение от Координационното бюро за TARGET услуги в ЕЦБ, Националното бюро за услуги на TARGET-BNB извършва ликвидния трансфер и уведомява участника, който прави проверка в TIPS/ECONS GUI.

Приключване работата на функционалността за извънредни ситуации

ECONS II може да бъде активен няколко последователни дни с работното време на дневната фаза на TARGET, за което участниците в Националния системен компонент се уведомяват предварително.

В случаите, когато функционалността е активна и за следващ работен ден, крайните салда на участниците от предходния ден се отразяват като начални салда за следващия работен ден. В този случай участникът може да изтегли отчет по сметка от ECONS II GUI, ако има достъп до него, или да му бъде предоставена информация от БНБ по електронна поща.

След възстановяване работата на CLM и RTGS функционалността за извънредни ситуации се затваря технически от T2 Service desk, след което крайните салда на участниците се прехвърлят по MCA сметките им в CLM. Ако участникът е ползвал

кредит срещу обезпечение за осигуряване на ликвидност по ECONS II сметката, сумата на получения кредит се възстановява, чрез дебитиране на MCA сметката на участника от БНБ.

Участниците получават samt.053 за движението по MCA сметките си в CLM за деня, в който се е случил инцидентът.

4.5 Отлагане на края на работното време (удължаване обработката през деня за RTGS и CLM)

При технически проблем в TARGET, отпадане на доставчик на мрежови услуги, технически проблем в T2S или други събития, свързани с непрекъсваемост на бизнес процесите, пазарни сътресения, банкови кризи или други, може да се вземе решение за удължаване на работното време на RTGS и CLM (CLM RTS cut-off and RTGS RTS II cut-off). Работното време не може да бъде удължено при технически проблем при един участник.

В случай че при отпадане на спомагателна система се засяга безпрепятственото функциониране на системата, централната банка на засегнатата спомагателна система може да поиска отлагане на края на работното време на CLM и RTGS, с което да се даде възможност на спомагателната система да разреши проблема. Решението се взима от мениджърите по извънредни ситуации на TARGET.

При взето решение за удължаване на работното време, Националното бюро за услуги на TARGET-BNB уведомява участниците, операторите на спомагателни системи в TARGET-BNB по електронна поща. Информацията се публикува и на интернет страницата на ЕЦБ и чрез broadcast в GUI, ако е наличен.

5. Отпадане /повреда/ при БНБ

Отпадането на БНБ като оператор на TARGET-BNB и администратор на Националното бюро за услуги не възпрепятства достъпа на участниците и спомагателните системи до TARGET услугите. В случай че БНБ няма достъп до TARGET услугите, това ограничава функциите ѝ за осигуряване на съдействие на участниците и спомагателните системи в качеството ѝ на Национално бюро за услуги на TARGET. При необходимост, T2 Service desk/T2S Service desk могат да поемат някои от функциите на БНБ като Национално бюро за услуги, до разрешаването на проблема.

Независимо от проблема, участниците комуникират само с Националното бюро за услуги, което осъществява връзката с T2 Service desk/T2S Service desk.

Отпадането на БНБ като директен участник по време на обработката през деня ще повлияе само върху изпълнението на плащанията на БНБ. В този случай, БНБ прилага процедурите при отпадане на участници в TARGET-BNB, описани в настоящия документ.

6. Отпадане (повреда) при участник титуляр на DCA сметка в TARGET-BNB

При възникване на технически проблем при участник в Националния системен компонент, който не може да бъде разрешен в рамките на 10 минути, участникът е длъжен да информира незабавно Националното бюро за услуги на БНБ.

Участникът е отговорен за разрешаването на проблема във възможно най-кратки срокове, чрез собствени решения или чрез функционалностите в CLM GUI/RTGS GUI/T2S GUI за ликвидни трансфери и ръчно въвеждане на плащания. В случай че връзката с доставчика на мрежови услуги на участника е отпаднала и средствата, описани по-горе са изчерпани или са неефективни, участникът може да поиска съдействие от Националното бюро за услуги на БНБ за инициране на плащания от негово име.

При установяване на опит за злоупотреба, вкл. свързан със сигурността инцидент в платежната инфраструктура на участника, дори в случаите, когато инцидентът не засяга директно TARGET, участникът незабавно уведомява БНБ за това. БНБ може да окаже съдействие на участника при ограничаване разпространението му и защита на средствата по сетълмент сметката.

6.1 Изпълнение на плащания от участника чрез RTGS GUI

При възникване на технически проблем във вътрешните системи на участника за излъчване на платежни съобщения, но при работещ достъп до RTGS GUI, участникът разполага с възможност за въвеждане на расс.008 (клиентски плащания) и/или расс.009 (междубанкови плащания) в режим U2A чрез функционалността за резервни плащания в RTGS GUI. Тази функционалност предлага на участника два варианта за самостоятелно въвеждане на клиентски и междубанкови плащания през RTGS GUI:

- Първи вариант - въвеждане на клиентски и междубанкови плащания чрез RTGS GUI по всяко време успоредно с A2A трафика, излъчен от участника;

- Втори вариант - въвеждане на клиентски и междубанкови плащания чрез RTGS GUI само в случаите на извънредна ситуация при участника и невъзможност за въвеждане на плащания в A2A режим.

Вариантът, приложим за съответния участник, се определя от регистрационната форма, която е подадена при присъединяване към TARGET като титуляр на RTGS сметка.

При първия вариант на въвеждане на плащания през RTGS GUI, участникът не получава уведомление за успешен/неуспешен сетълмент, нито уведомление за дебит/кредит. Статусът на обработка на плащането се проследява през RTGS GUI.

Вторият вариант на излъчване на плащания през RTGS GUI изисква предварително активиране на функционалността за въвеждане на резервни плащания от Националното бюро за услуги TARGET-BNB. За целта участникът следва да подаде попълнена форма до БНБ (Искане за активиране на функционалността в RTGS GUI на TARGET за нареждане на плащания при извънредна ситуация при участник- Приложение №1), която може да бъде изпратена и по факс (980 10 12 и 980 24 25) или чрез електронната поща на FinNet портала на БНБ или до електронната поща на Деловодството на БНБ – BNB-delovodstvo@bnbank.org с копие bg-settlement@bnbank.org. Искането може да бъде подписано и с КУКЕП.

При получаване на искането Националното бюро за услуги регистрира часа на приемане и го вписва в регистъра с проблеми и запитвания на участниците и спомагателните системи във връзка с участието им в TARGET-BNB. Националното бюро за услуги активира функционалността за въвеждане на плащане в извънредна ситуация и уведомява участника.

Участникът въвежда плащането/плащанията, като операцията е на принципа на четири очи и изисква одобрението от втори потребител. Ако плащането е расс.009 с ключова дума ВАСР в полето Local Instrument code, участникът получава дебитно/кредитно известие samt.054, ако е конфигурирано предварително в статичните данни.

След успешното изпълнение на плащанията участникът информира Националното бюро за услуги по електронна поща за деактивиране на функционалността.

Ако отпадналият участник прецени, че не може да разреши проблема през същия ден и желае да изпрати оригиналните плащания на следващия работен ден с непроменен вальор, в срок до 18:30 ч. на текущия системен ден той може да изиска изключване на проверката на вальора за следващия работен ден. Изключването на проверката на

валъора е валидно само за съответния работен ден и в случай, че е необходимо и за следващ работен ден, то трябва да бъде изискано изрично отново.

6.2 Плащания, наредени от БНБ от името на отпаднал участник - титуляр на RTGS DCA сметка към други участници

6.2.1 Въвеждане на плащане от БНБ от името на отпадналият участник през RTGS GUI (поле по поле)

В случай че връзката с доставчика на мрежови услуги на участника е отпаднала и той няма достъп до RTGS GUI, както и когато няма възможност да генерира самостоятелно расс.008/расс.009 съобщения, Националното бюро за услуги може да инициира клиентско (расс.008) или междубанково плащане (расс.009) през RTGS GUI от името на отпадналият участник. Тези плащания са само с валъор текущия системен ден на TARGET.

Времето за приемане на такива плащания през работния ден на TARGET е както следва:

- за клиентски плащания от типа расс.008 - от 9:00 до 17:00;
- за междубанкови плащания от типа расс.009 - от 9:00 до 17:30.

БНБ приема за изпълнение ограничен брой плащания (до 10 бр.) само след предварително разрешение на подуправителя на БНБ, ръководещ управление „Банково“, а в негово отсъствие - директора на дирекция “Платежни системи и ЗМР”. Плащанията се изпълняват в следната последователност:

- междубанкови плащания към БНБ;
- плащания, неизпълнението на които води до системен риск, засягащ стабилността на банковата система в страната;
- други клиентски и междубанкови плащания;

Отпадналият участник представя в БНБ попълнена форма (Искане за инициране от БНБ на плащания през RTGS GUI от името на отпаднал участник в TARGET – mandated payments- Приложение № 2), която може да бъде изпратена и по факс (980 10 12 и 980 24 25) или чрез електронната поща на FinNet портала на БНБ или до електронната поща на Деловодството на БНБ – BNB-delovodstvo@bnbank.org с копие bg-settlement@bnbank.org. Искането се регистрира в деловодството на БНБ.

Формата трябва да бъде попълнена на компютър и подписана от упълномощен служител на участника, който има право да се разпорежда със средствата по RTGS DCA сметката

в TARGET и чийто спесимен на подпис е предоставен предварително на Националното бюро за услуги. Срещу всяко плащане е необходим подпис на този служител. Искането може да се подпише с КУКЕП. Плащанията се изпълняват по реда, по който са посочени в искането при спазване принципите за последователност, описана по-горе.

При получаване на искането, Националното бюро на услуги регистрира часа на приемане, вписва го в регистъра с проблеми и запитвания на участниците и спомагателните системи във връзка с участието им в TARGET-BNB, и изпълнява плащането (pacs.008 или pacs.009) от името на отпадналият участник, като въвежда информацията поле по поле. Съобщението трябва да съдържа BIC кода на отпадналият участник в поле Instructing agent и ключова дума MANP (без скоби) в поле PmtTpInf (Local instrument/ Code), за да се дебитираща сметката на участника. При възстановяване на връзката с доставчика на мрежови услуги участникът получава samt.054, ако е конфигурирано предварително получаването му в CRDM с ключова дума MANP в таг Local Instrument/Code.

Участникът носи отговорност за верността на информацията, попълнена във формата, както и за последиците от изпълнението/неизпълнението на резервните плащания.

Оригиналът на искането, освен ако не е подписан с КУКЕП, следва да бъде предоставен в деловодството на БНБ без излишно забавяне не по-късно от следващия работен ден.

БНБ се задължава възможно най-бързо да осигури нормалното протичане на платежния процес. В тези случаи БНБ не носи отговорност за невъзможността да бъде извършен сетълмент на плащания, подадени от името на участника в случаите на недостатъчна ликвидност по RTGS DCA сметката му, технически проблем при БНБ или в CLM/RTGS.

Участникът извършва проверка и декларира в искането, че спрямо лицата, участващи в платежната операция/платежните операции, свързана с платежното нареждане/платежните нареждания не се прилагат ограничителни мерки, произтичащи от закон, резолюции на Съвета за сигурност на ООН, правни актове на институциите в ЕС и приложими актове, приети в рамките на други национални и международни органи и организации, както и че не са включени в списъци относно прилагането на такива ограничителни мерки/санкции. БНБ не носи отговорност за извършването на такава проверка.

6.2.2. Въвеждане на плащане от БНБ от името на отпадналият участник през RTGS GUI чрез функционалността за A2A file upload

В случай че връзката с доставчика на мрежови услуги на участника е отпаднала и той не може да въведе съобщение през RTGS GUI, но може да генерира самостоятелно XML файл, участникът може да поиска от Националното бюро за услуги инициране на плащане чрез функционалността за A2A upload от негово име. Операцията се изпълнява от RTGS GUI.

Националното бюро за услуги приема за изпълнение XML файлове с плащания само с вальор текущия системен ден на TARGET до 17.30 ч. БНБ приема за изпълнение ограничен брой плащания (до 10 бр.) само след предварително разрешение на подуправителя на БНБ, ръководещ управление „Банково“, а в негово отсъствие - директора на дирекция “Платежни системи и ЗМП”. Плащанията са с вальор текущия работен ден на TARGET и се изпълняват в следната последователност:

- междубанкови плащания към БНБ;
- плащания, неизпълнението на които води до системен риск, засягащ стабилността на банковата система в страната;
- други клиентски плащания и междубанкови плащания;

Отпадналият участник представя в БНБ попълнено на компютър и подписано „Искане за подаване на XML файл от БНБ от името на отпаднал участник през RTGS GUI в консолидираната платформа T2 чрез функционалността file upload“ – Приложение №3, което може да бъде изпратено и по факс (980 10 12 и 980 24 25), по електронната поща на FinNet портала на БНБ или до Деловодството на БНБ на BNB-delovodstvo@bnbank.org с копие до bg-settlement@bnbank.org. То съдържа BIC на наредител, BIC на получател, сума на превода, вид на превода, референция и други технически детайли и следва да е подписано от упълномощен служител на участника, който има право да се разпорежда със средствата по RTGS DCA сметката в TARGET и чийто спесимен на подпис е предоставен предварително на Националното бюро за услуги. Искането може да се подпише с КУКЕП. Отпадналият участник изпраща по електронна поща до bg-settlement@bnbank.org и самия файл, който БНБ следва да зареди, като файлът следва да бъде архивиран с парола.

При получаване на искането, Националното бюро за услуги регистрира часа на приемане и го вписва в регистъра с проблеми и запитвания на участниците и спомагателните системи във връзка с участието им в TARGET-BNB.

Оригиналът на искането, освен ако не е подписано с КУКЕП, следва да бъде предоставен в деловодството на БНБ без излишно забавяне не по-късно от следващия работен ден.

След възстановяване на връзката с доставчика на мрежови услуги, участникът получава расс.002 с резултата от сетълмента (при успешен сетълмент расс.002 се получава само ако е заявено в CRDM).

Участникът носи отговорност за съответствието на попълнената форма с оригиналния платежен документ, основание за изпълнението на плащането, както и за последиците от изпълнението/неизпълнението на съответното плащане.

Участникът извършва проверка и декларира, че спрямо лицата, участващи в платежната операция/платежните операции, свързана с платежното нареждане/платежните нареждания не се прилагат ограничителни мерки, произтичащи от закон, резолюции на Съвета за сигурност на ООН, правни актове на институциите в ЕС и приложими актове, приети в рамките на други национални и международни органи и организации, както и че не са включени в списъци относно прилагането на такива ограничителни мерки/санкции. БНБ не носи отговорност за извършването на такава проверка.

БНБ се задължава възможно най-бързо да осигури нормалното протичане на платежния процес. В тези случаи БНБ не носи отговорност за невъзможността да бъде извършен сетълмент на наредените плащания в случаите на недостатъчна ликвидност по RTGS DCA/MCA сметката на участника, технически проблем при БНБ, доставчика на мрежови услуги и CLM и RTGS.

6.3 Извършване от БНБ на други операции от името на отпаднал участник

Ако участникът няма достъп до CRDM/RTGS/CLM/T2S/TIPS GUI, при поискване Националното бюро за услуги може да извърши операции от негово име.

За регистрация на нови потребители и конфигуриране на статични данни в CRDM се попълва искане за „Изпълнение на действие през CRDM GUI от името на отпаднал участник“ – Приложение №5.

За задаване на лимити, резервиране на ликвидност, управление на плащания в опашка, прехвърляне на ликвидни трансфери от RTGS DCA сметка към MCA сметка и обратно, ликвидни трансфери от/към T2S DCA, ликвидни трансфери от/към TIPS DCA, ликвидни трансфери от/към овърнайт депозитна сметка от името на отпадналия участник се

попълва искане за „Изпълнение на операция през RTGS/CLM /T2S/TIPS GUI от името на отпаднал участник“ – Приложение №4.

Участникът предоставя в БНБ попълнена съответната форма, която може да бъде изпратена и по факс (980 10 12 и копие до 980 24 25), по електронната поща на FinNet портала на БНБ или по електронна поща до Деловодството на БНБ на BNB-delovodstvo@bnbank.org с копие до bg-settlement@bnbank.org.

Националното бюро за услуги приема форми за извършване на операции от името на отпаднал участник до 18.00. При операции, свързани с клиентски плащания от типа расcs.008 крайният срок е 17.30.

Формата трябва да бъде попълнена електронно и подписана от упълномощен служител на участника, който има право да се разпорежда със средствата по RTGS DCA/MCA/T2S/TIPS DCA/овърнайт депозитната сметка в TARGET и чийто спесимен на подпис е предоставен предварително на Националното бюро за услуги. Срещу всяка операция е необходим подпис на този служител. Формите може да са подписани с КУКЕП.

В тези случаи БНБ не носи отговорност за последиците от извършените по искане на отпаднал участник операции.

7. Отпадане /повреда/ на спомагателна система в RTGS

В случай на отпадане на спомагателна система, операторът на спомагателната система е длъжен да уведоми незабавно Националното бюро за услуги. Операторът на спомагателната система е отговорен за отстраняването на проблема във възможно най-кратки срокове, чрез собствени решения или чрез функционалностите в TARGET за ръчно въвеждане на ликвидни трансфери. В случай че операторът няма връзка с доставчика на мрежови услуги и предприетите мерки са неефективни, БНБ може да действа от името на спомагателната система.

При възникване на технически проблем при спомагателна система в Националния системен компонент, който не може да бъде разрешен в рамките на 10 минути, операторът на спомагателната система е длъжен да информира незабавно Националното бюро за услуги на БНБ. В случай че съществува невъзможност за изпращане на файл от отпадналата спомагателна система, но същата може да генерира самостоятелно XML файл, спомагателната система може да поиска от Националното бюро за услуги

иницииране на файл чрез функционалността за A2A upload от нейно име. Операцията се изпълнява от Националното бюро за услуги на принципа на четири очи през RTGS GUI. В много редки случаи, когато при отпадане на спомагателна система се засяга безпрепятственото функциониране на системата, централната банка на засегнатата спомагателна система може да поиска отлагане на края на работното време на CLM и RTGS, с което да се даде възможност на спомагателната система да разреши проблема.

В Допълнение I са описани процедурите за обработка при проблемни ситуации, свързани със сетълмента в TARGET на платежни инструкции, подавани от спомагателната система БИСЕРА.

В Допълнение II са описани процедурите за обработка при проблемни ситуации, свързани със сетълмента в TARGET на платежни инструкции, подавани от спомагателната система БОРИКА.

При установяване на опит за злоупотреба, вкл. свързан със сигурността инцидент в платежната инфраструктура на участника, дори в случаите, когато инцидентът не засяга директно TARGET, спомагателната система незабавно уведомява БНБ за това.

8. Отпадане на доставчик на мрежови услуги

При отпадане на доставчик на мрежови услуги, T2 Service Desk може да действа от името на Националното бюро за услуги на TARGET-BNB. В случай че проблемът засяга само един доставчик на мрежови услуги и БНБ има връзка през друг доставчик на мрежови услуги, Националното бюро за услуги на TARGET-BNB може да действа от името на участник или оператор на спомагателна система, както е описано в Part 2 – CLM&RTGS, т. 4.1.2.7 от Information guide for TARGET participants.

9. Отпадане на титуляр на TIPS DCA или TIPS спомагателна система

Поради естеството на незабавните плащания, в случай на отпадане на титуляр на TIPS DCA (в т.ч. и неговата инструктираща страна, ако използва такава) или TIPS спомагателна система, възможностите за действие на БНБ от името на титуляр на TIPS DCA или TIPS спомагателната система са ограничени само до въвеждане на ликвиден трансфер от и към TIPS DCA, U2A запитвания в TIPS GUI за наличност по сметка, статуса на расс.008 и ликвидни трансфери, въвеждане на статични данни.

9.1. Отпадане на титуляр на TIPS DCA

В случай че титуляр на TIPS DCA има проблем при сетлирането на незабавни плащания или извършването на незабавни ликвидни трансфери от и към TIPS DCA или TIPS ASTA, както и проблеми с доставчика на мрежови услуги, същият следва да използва вътрешни мерки и процедури за справяне със ситуацията до колкото е възможно, включително GUI функционалности за обработка на ликвидни трансфери.

При невъзможност за преодоляване на проблема самостоятелно, участникът може да поиска съдействие от Националното бюро за услуги на TARGET-BNB само в частта въвеждане на ликвидни трансфери, U2A запитвания и промени в статичните данни. Всяко отпадане на титуляр на TIPS DCA по технически или оперативни причини, което продължава повече от десет минути, следва да бъде докладвано на Националното бюро за услуги на TARGET-BNB.

Ако се наблюдават чести, повтарящи се прекъсвания, които продължават по-малко от половин час, Националното бюро за услуги на TARGET-BNB се свързва със съответния участник за изясняване на ситуацията и при необходимост изисква официално уведомление.

При технически проблем с достъпа до TIPS GUI, който възпрепятства изпълнението на ликвиден трансфер от и към TIPS DCA сметката, титулярят на TIPS DCA сметката може да поиска от Националното бюро за услуги на TARGET - BNB изпълнението на този ликвиден трансфер като е необходимо да подаде съответната форма (Изпълнение на операция през RTGS/CLM /T2S/TIPS GUI от името на отпаднал участник - Приложение 4).

С цел избягване на отхвърляния на плащания при възможност, ако участник в TIPS има планирано прекъсване, той следва да използва функционалността за достъпни съобщения (broadcast), налична през TIPS GUI, която позволява на титуляря на TIPS DCA сметката или титуляря на TIPS AS техническата сметка да изпратят съобщение до останалите участници в TIPS относно датата, началния и крайния час на планираното прекъсване. Титулярят следва да спазва изискванията в образеца, предвиден в документа TARGET InfoGuide for TARGET participants – Part III. Титулярите на TIPS DCA сметки или титуляри на TIPS AS технически сметки не следва да изпращат съобщения със „свободен текст“ или „съобщения относно несъстоятелност“ до останалите участници в TIPS.

9.2. Отпадане на TIPS спомагателна система

Всяко отпадане на титуляр на TIPS спомагателна система по технически или оперативни причини, което продължава повече от десет минути следва да бъде докладвано на Националното бюро за услуги на TARGET-BNB.

От страна на спомагателната система се очаква да поддържат собствени мерки и процедури за справяне с технически или оперативни инциденти, с цел да минимизират влиянието върху сетълмента на незабавните плащания и своевременно възстановяване на процесите, като координират действията си с участниците си.

В случай на необходимост и при технически проблем с достъпа до TIPS GUI, Националното бюро за услуги на TARGET-BNB може да действа от името на спомагателната система, като единствено може да извършва ликвидни трансфери в TIPS от техническата сметка на спомагателната система, U2A запитвания и промяна в статичните данни. В тази връзка операторът подава форма за изпълнение на операция през RTGS/CLM /T2S/TIPS GUI от името на отпаднал участник - Приложение №4.

При проблем с получаването или обработката на техническа нотификация от типа samt.054 (при изпълнение на ликвидни трансфери от и към TIPS техническата сметка на спомагателната система), може да се получи затруднение при последваща обработката на незабавни плащания при TIPS спомагателната система поради грешна информация относно разполагаемите средства по партидите на банките и TIPS техническата сметка на спомагателната система. В такива случаи TIPS спомагателната система следва да може да симулира получаването на този вид съобщения, проверка в TIPS GUI или на база на потвърждение за сетълмент от страна на Националното бюро за услуги на TARGET-BNB.